

Meetnet nachtvlinders

Nieuwsbrief januari 2024

Beste nachtvlindertellers,

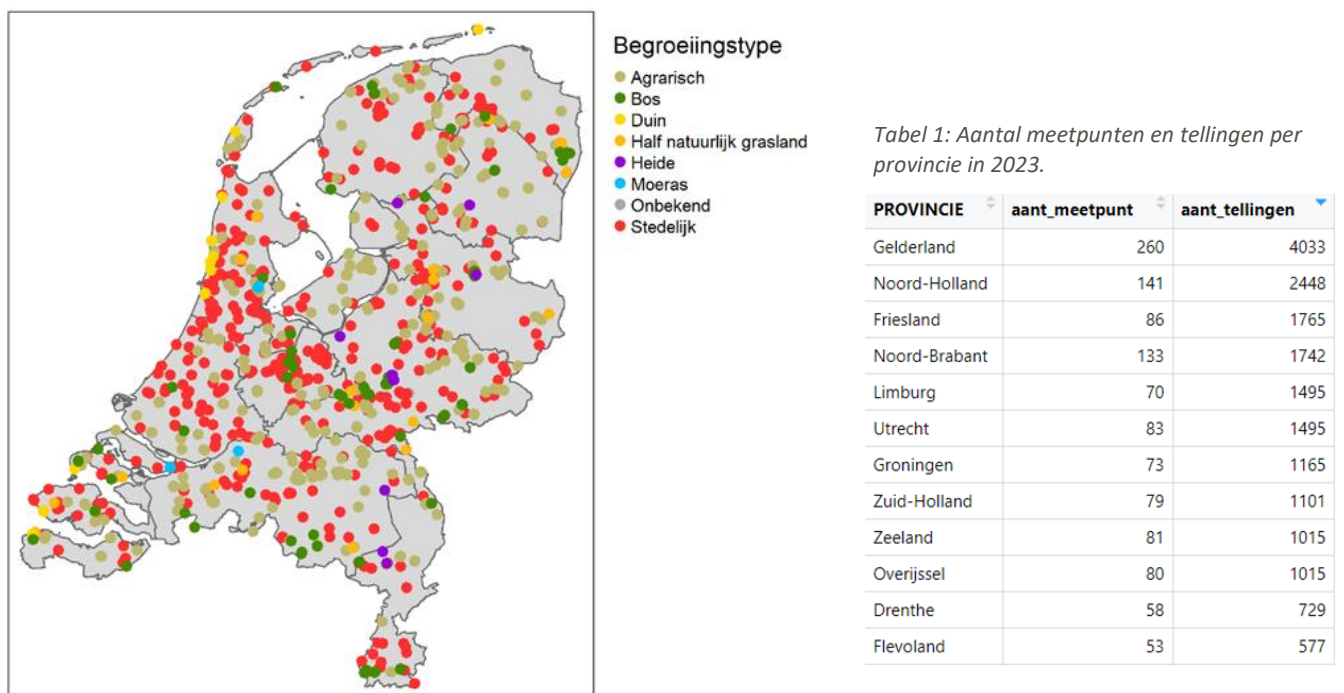
Het nieuwe jaar is inmiddels al een aantal weken bezig, en we zien na een koudere periode de nachttemperaturen af en toe weer langzaam boven de 5 graden kruipen. De vallen kunnen dus weer geplaatst worden! Enkele van jullie hebben dit afgelopen weken ook al af en toe gedaan. Soorten als kleine voorjaarsspanner en perentak beginnen nu weer met vliegen. Ook overwintelaars zoals bosbesuil, wachtervlinder en zwartvlekwinteruil kunnen tijdens de zachtere nachten weer gevangen worden. Woon je in Limburg, in Zeeland of langs de rivieren? Dan heb je deze maand ook kans om de zeldzame meidoornspanner in je val aan te treffen. In Zeeland werden afgelopen maand al meerdere exemplaren van deze soort gevangen.

We zien natuurlijk graag dat jullie zo snel mogelijk weer beginnen met vangen zodat we ook een beter beeld krijgen van de vroege voorjaarssoorten. Maar we willen in deze nieuwsbrief ook nog even kort terugblikken op het afgelopen jaar.

Korte terugblik 2023

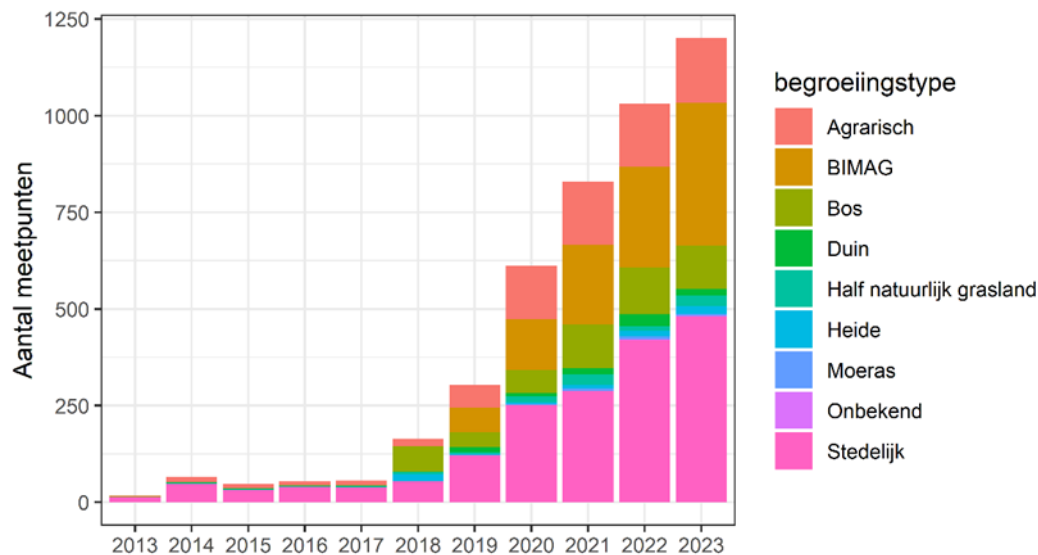
Het CBS is druk bezig om de soortspecifieke trends te berekenen, dus daar moeten we nog even op wachten, maar hierbij wel alvast de eerste leuke weetjes.

We zien een redelijk mooie verdeling van het aantal meetpunten verspreid door Nederland. Toch zien we dat de drie provincies met de meeste meetpunten met vlag en wimpel boven de rest uitsteken. Onderstaande tabel laat het aantal getelde meetpunten en aantal tellingen in 2023 per provincie zien. Gelderland staat met stip bovenaan, wat deels verklaard wordt door het grote oppervlakte van de provincie. Noord-Holland en Noord-Brabant staan respectievelijk op de tweede en derde plek, gevolgd door de andere provincies met een redelijk gelijk aantal meetpunten. Zie figuur 1 en tabel 1 hieronder.

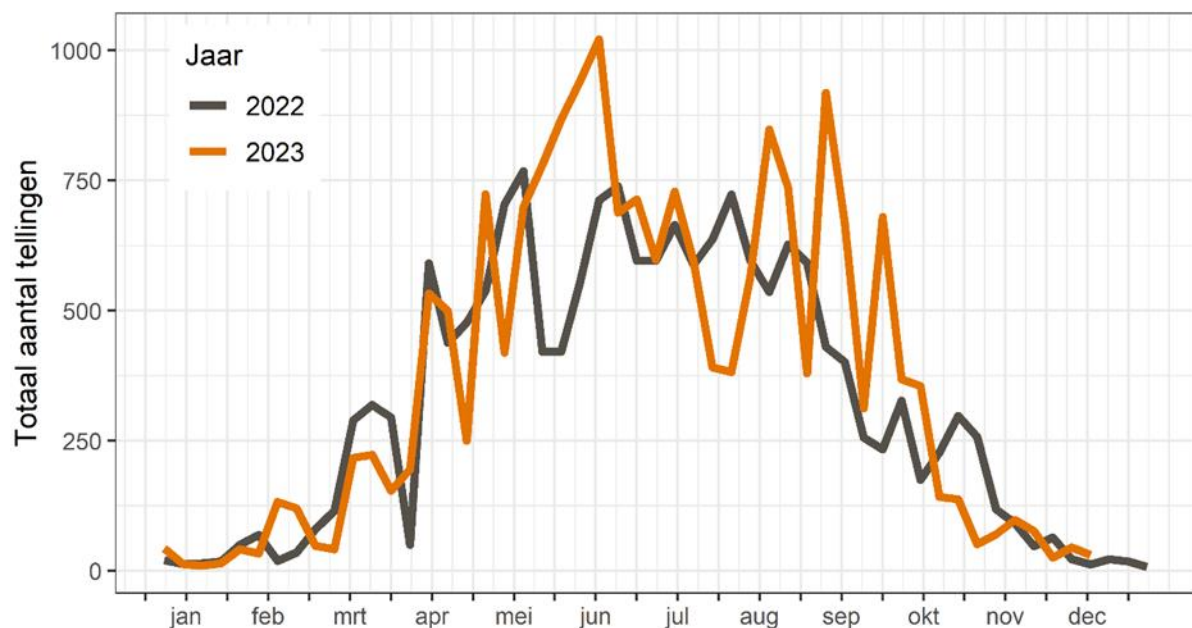
Figuur 1: Verspreiding van de meetpunten in Nederland eind 2023, gekoppeld aan begroeiingstype.

Als we kijken naar het begroeiingstype per meetpunt, valt op dat er in 2023 ook het overgrote deel van de meetpunten in het stedelijk gebied ligt. Daarnaast is een groot aandeel van de meetpunten van **BIMAG**. Ook de agrarische meetpunten die niet binnen BIMAG vallen, zijn goed vertegenwoordigd. De aantallen meetpunten in natuurgebieden (bos, duin maar vooral heide en moeras) nemen niet echt hard toe. En dit zijn nu juist de plekken waar veel bijzondere soorten voorkomen. We streven er dan ook naar om de meetpunten die in de natuurgebieden liggen verder uit te breiden. Zie figuur 2 voor een visualisatie van de groei in het meetnet met bijbehorende begroeiingstypen.

Figuur 2: Begroeiingstype van de meetpunten in het meetnet nachtvlinders.

Figuur 3 hieronder laat het aantal tellingen per week zien in 2023 en in 2022. Daarbij zien we pieken en dalen. Verklaard door het weer? Verder zie je dat het aantal tellingen een optimum heeft in de beste tijd. Dit is zonde, want ook buiten deze periode vliegen er nachtvlinders. Ook deze vroeg vliegende soorten zouden we graag beter willen volgen met het meetnet. Tellingen waarbij we geen vlinders waarnemen zijn overigens net zo belangrijk als wanneer we wel vlinders aantreffen. Maar we begrijpen, een nultelling is wel minder leuk en als het hard regent wil je de val niet plaatsen...

Figuur 3: Verloop van het aantal tellingen door het jaar heen, vergelijking tussen 2022 en 2023.

Oproepen

Op dit moment zijn we bezig om oude privécollecties en/of collecties van nachtvlinders uit musea te digitaliseren. Dit doen we om waardevolle oude data ook in de NDFF te krijgen zodat we deze kunnen gebruiken voor een eventuele Rode Lijst. We roepen dan ook op om te proberen om oude collecties in te voeren als losse waarnemingen. Lijkt het je misschien leuk om data van collecties uit musea te digitaliseren? Meld je dan via meetnet@vlinderstichting.nl. We zoeken momenteel allereerst mensen uit Friesland, aangezien we de collectie van het Fries museum willen digitaliseren. Maar meld je ook aan als je elders woont, want er komen wellicht nog meer mogelijkheden.

Opnieuw roepen we jullie op om ook nachtvlinders te gaan tellen in natuurgebieden. Als je zelf iets wilt regelen dan is de winter de periode om vergunningen aan te vragen. Benieuwd naar welke beheerder je moet benaderen? Kijk op <https://www.verspreidingsatlas.nl/vergunningen/> om de contactgegevens van beheerders in de buurt te vinden.

VERKIEZING: Insect van het jaar

Je kunt momenteel een favoriet insect nomineren voor 'Insect van het jaar'.

Aangezien dit jaar de 20e Nachtvlindernacht is (5/6 juli) zou het mooi zijn als er een nachtvlinder wint.

Willen jullie een nachtvlindersoort nomineren?

Nomineer hier jouw favoriete insect: [Verkiezing | Insect van het Jaar](#)

Bijvoorbeeld: geisha, roesje, huismoeder, trompetmotje, eikenblad, eekhoorn (rups), kameeltje, slakrups, prachtmot, prachtbeer, bonte brandnetelmot, bosbesuil, rietluipaard...

Figuur 4: *Olethreutes arcuella*, geisha, foto: Ab H. Baas

"Na deze nominatieronde: Uit een shortlist van vijf bijzondere inheemse insecten, elk geadopteerd door een bekende Nederlander, kiest het publiek zijn favoriet. Onder de stemmers worden prijzen verloot. De actie draagt bij aan het populairder maken van insecten onder het brede publiek. De verkiezing Insect van het Jaar wordt sinds 2022 georganiseerd door [Taxon Foundation](#) in samenwerking met [EIS Kenniscentrum Insecten](#), de [Nederlandse Entomologische Vereniging](#) en [Naturalis Biodiversity Center](#)."

Nieuws

- [Het Vlinderstichting-beschermingsfonds: aan de slag voor vlinders en libellen](#)
- [Nachtvlinderjaar 2023, matig jaar met veel trekvlinders](#)
- [Stedelijke klaverspanners passen zich aan hogere temperaturen aan](#)
- [Nachtvlinders tijdens de jaarwisseling](#)
- [Zien nachtvlinders 'vijftig tinten grijs'?](#)

Contact

Landelijk Meetnet Nachtvlinders
Rik Wever, José Kok en Jurriën van Deijk
Tel.: 0317 467346
meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Nachtvlinders. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet@vlinderstichting.nl bij instellingen de optie 'Nieuwsbrief ontvangen' uit te zetten.